

Veliko dvorano v palači so izpremenili v kapelo; stene so bile črno prevlečene, sredi dvorane je stal oder, na katerem je počival Ludovik. Okoli odra so bili postavljeni začasni oltarji, ki so se brale na njih maše za mir in blagor pokojnikove duše.

Sluge in lakaji so stražili ob mrtvem gospodu, duhovniki so nočindan kleče pred krsto recitali oficij za mrtve in druge molitve.

Ker ni bilo mogoče na praznik Rešnjega Telesa v stolnici peti večernic-zadušnic, je šel ob štirih popoldne ves kapitelj v kapelo, kjer je ležal pokojnik, in v navzočnosti grofa Chamborda in francoske naselbine opravil sveto opravilo.

Drugega dne — 8. junija — so se zbrali vsi dostojanstveniki, vsi uradi, vse odlične osebe iz mesta

Ko je dospel izprevod na Kostanjevico, je čez dolgih osem let zopet obsijala luč sveta zadnje počivališče zadnjega maziljenega francoskega kralja.

S turobnim glasom so peli menihi: „De profundis clamavi ad te, Domine!“¹ — in sinova krsta je bila položena tik očetove. — Ko je bilo dovršeno izročilno pismo, je bilo vse končano. —

Na črnem nagrobnem kamnu sinovem, ki leži pred karmeljskim oltarjem tik očetovega, stojijo pod napisom besede:

„Tribulationem inveni et nomen Domini invocavi.“²

* * *

Sedem let za njim je umrla dne 19. oktobra 1851 v gradu Frohsdorfu na Nižjem Avstrijskem njegova soproga Marija Terezija Šarlota, hči nesrečnega kralja Ludovika XVI. in kraljice Marije Antonijete, hčere avstrijske cesarice Marije Terezije. — Tudi njene zemeljske ostanke so pristavili v kraljevo rakev na Kostanjevici. — Dolgo let je nadomeščala grofu Chambordu mater, ki se je poročila s sicilijanskim grofom Luchese Pallijem in morala radi te zveze živeti ločena od kraljeve rodbine. — Grofu, v katerem je vzgojila tako trden verski katoliški značaj, je zapustila graščino Frohsdorf, kjer je poslej navadno prebival in pozneje tudi umrl.

* * *

Sestra grofa Chamborda, Luiza Marija Terezija, se je poročila leta 1845. s Karolom III., vojvodom Paremskim, kateremu je

rodila troje otrok, vojvoda Roberta Paremskega, vojvodinjo Margareto Madridsko in grofa Henrika Bardijskega. Po smrti svojega soproga je vladala v Parmu v imenu svojega sina vojvoda Roberta I. od leta 1854. do 1859. Umrla je v Benetkah dne 1. februarja 1864 in nekaj dni potem so prepeljali tudi njeno truplo na Kostanjevico.

* * *

Dobrih dvajset let za njo je prišla vrsta na grofa Chambordskega. Po dolgi hudi bolezni je umrl 24. avgusta 1883 v Frohsdorfu.³

¹ „Iz globočine sem klical k tebi, o Gospod!“

² „Bridkost sem našel in ime Gospodovo sem klical.“

³ „Cvetje“, L. IV., str. 319. ss.

OB TEMENICI

FOT. R. BADIURA

in okolice v hiši žalosti. Knez nadškof Fr. Ks. Luschin je z asistenco kapiteljna in mestne duhovščine dvignil pokojnika z odra. — Izprevod je šel v stolno cerkev, ki stoji v bližini; do cerkve so nosili krsto pokojnikovi služabniki. Po končani črni maši, ki jo je pel nadškof, je odšel izprevod na Kostanjevico. — Reveži iz sirotišnice, vse korporacije in vsa društva, učenci vseh šol, mestna straža in mestna godba, redovniki in posvetna duhovščina, metropolitanski kapitelj in knezonadškof so šli pred vozom; krsti je sledil v dolg, črn plašč ogrnjen grof Chambord — Henrik V. s spremstvom, njemu vsa francoska naselbina, civilni in vojaški dostojanstveniki, magistratno zastopstvo, plemenitaši in odlični meščani, potem pa velika množica ljudstva. — Mesto vse v žalosti, ulice polno natlačene.